

Beslutningsforslag nr. **B 238**

Folketinget 2020-21

Fremsat den 00. marts 2021 af Kristian Hegaard (RV), Sofie Carsten Nielsen (RV) og Henrik Vinther (RV)

Forslag til folketingsbeslutning **om inkorporering af FN's handicapkonvention i dansk ret**

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2021 at fremsætte lovforslag om inkorporering af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap i dansk ret.

Bemærkninger til forslaget

Danmark ratificerede i 2009 FN's konvention om rettigheder for personer med handicap af 13. december 2006 (handicapkonventionen). Handicapkonventionens overordnede formål er, at »fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle personer med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre samt at fremme respekten for deres naturlige værdighed«, jf. artikel 1.

Danmark har med ratificeringen af handicapkonventionen forpligtet sig til at indrette de nationale retsregler og administrativ praksis i overensstemmelse med konventionen.

Selv om det næsten er 12 år siden, at Danmark ratificerede konventionen, er spørgsmålet om en fuldstændig inkorporering af konventionen i dansk ret stadig særdeles relevant.

En styrkelse af retsstillingen for mennesker med handicap

En inkorporering af handicapkonventionen i dansk ret vil styrke retsstillingen for mennesker med handicap på en række parametre.

Tre følgende argumenter kan særlig fremhæves:

For det første vil en inkorporering sikre en større forpligtelse til at tage højde for mennesker med handicaps rettigheder. Den fulde inkorporering af konventionen vil tydeliggøre de pågældende borgers mulighed for selvstændigt og uafhængigt at påberåbe sig konventionen for domstolene og derved udgøre en styrkelse og tydeliggørelse af borgernes retsstilling på de områder, som konventionen regulerer.

Handicapkonventionen sikrer både borgerlige og politiske rettigheder og økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder. Konventionen har derfor stor betydning for beskyttelsen af de mennesker, der i praksis er i særlig risiko for at blive udsat for indgreb og overgreb. En inkorporering af konventionen vil medføre en belysning af eventuelle huller i lovgivningen, hvor mennesker med handicap ikke er tilstrækkeligt beskyttet i dag.

For det andet vil en fuld inkorporering sende et positivt signal om, at Danmark vil styrke rettighederne for mennesker med handicap på lige fod med andre vestlige lande. Frankrig og Tyskland har allerede inkorporeret handicapkonventionen i national lovgivning, som indebærer, at de derved forpligter sig til at tage hensyn til borgernes rettigheder.

For det tredje vil en inkorporering have stor symbolsk betydning nationalt og internationalt af den simple, men barske årsag, at mennesker med handicap fortsat undertrykkes. I mange lande kæmper man fortsat for disse borgers rettigheder, herunder eksempelvis forbud mod diskrimination, retten til selvstændigt liv, retten til at ytre sig, retten til uddannelse, retten til sundhed, retten til arbejde og beskæftigelse m.v. – listen er lang. Forslaget vil derfor sammenfattende sikre, at mennesker med handicap bliver hørt og deres rettigheder respekteret.

Menneskeretsudvalgets vurdering fra 2014

Spørgsmålet om inkorporering af handicapkonventionen i dansk ret er tidligere blevet vurderet af Udvalget om inkorporering m.v. inden for menneskeretsområdet (Menneskeretsudvalget). Udvalget afleverede i 2014 »Betænkning nr. 1546 om inkorporering m.v. inden for menneskeretsområdet«, Justitsministeriet, 2014. Udvalget blev nedsat af den tidligere S-R-SF-regering i december 2012 og havde bl.a. til opgave at vurdere, om de syv menneskerettighedskonventioner, herunder handicapkonventionen, var egnede til at blive inkorporeret i dansk ret. Udvalgets formand var højesteretsdommer Hanne Schmidt, og udvalget var herudover sammensat af 15 medlemmer med stor juridisk og faglig ekspertise, der bl.a. var indstillet af Dommerforeningen, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Danske Handicaporganisationer, Det Centrale Handicapråd, en række ministerier m.fl.

Det fremgår af udvalgets betænkning, at 6 af udvalgets 15 medlemmer anbefalede en inkorporering af handicapkonventionen i dansk ret.

De væsentligste argumenter for en inkorporering var ifølge udvalget tydeliggørelsen af privates muligheder for at påberåbe sig konventionen for de nationale domstole og andre retsanvendende myndigheder. Udvalget fandt tillige, at inkorporeringen ved lov ville indebære en styrkelse af borgernes retsstilling på de områder, som konventionen regulerer, i det omfang konventionens bestemmelser er egnede til at kunne håndhæves ved domstolene jf. betænkning nr. 1546, side 251.

Udvalget påpegede dog samtidig, at konventionen indeholder en række bestemmelser, der er vage og generelt formulerede, hvilket gør bestemmelserne mindre egnede til at blive inkorporeret. Dette kan være et argument imod en fuld inkorporering, da sådanne bestemmelser indebærer en risiko for, at det overlades til retsinstanserne at træffe afgørelser, som det traditionelt set tilfalder Folketinget og regeringen at træffe.

Fordelene ved fuld inkorporering

Forslagsstillerne er imidlertid overbeviste om, at fordelene ved at inkorporere handicapkonventionen overstiger potentielle risici. På den baggrund finder forslagsstillerne, at Danmark bør tage skridtet fuldt ud og foretage en fuld inkorporering af handicapkonventionen i dansk ret. En inkorporering vil medføre et øget fokus på mennesker med handicaps rettigheder. Forslagsstillerne håber på den baggrund, at der vil være bred politisk opbakning til at igangsætte en proces, der understøtter og realiserer forslaget.

Konsekvensen af forslaget vil være en tydeliggørelse af eksisterende regler, som mennesker med handicap kan påberåbe sig. På den baggrund vurderes de økonomiske konsekvenser at være begrænsede.

Skriftlig fremsættelse

Kristian Hegaard (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om inkorporering af FN's handicapkonvention i dansk ret.

(Beslutningsforslag nr. B 238)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.